

Helsingfors/Mariehamn 25.11.2019

Nr 46/19

Hänvisning Justitieministeriets skrivelse
15.11.2019, nr VN/9117/2019.

Till Justitieministeriet

Ärende

Justitieministeriet har med hänvisning till 32 § 3 mom. i självstyrelselagen för Åland i skrivelse 15.11.2019 inbegärt Ålandsdelegationens utlåtande beträffande ett förslag till en överenskommelseförordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter som gäller lagtings- och kommunalval samt rådgivande folkomröstningar. Utlåtande från Befolkningsregistercentralen samt utlåtande och samtycke från Ålands landskapsregering har bifogats handlingarna.

Överenskommelseförordningens bakgrund och innehåll

Lagtinget antog 16.1.2019 bl.a. en ny vallag för Åland, som ersatte den tidigare landskapslagen om lagtingsval och kommunalval. Ålandsdelegationen avgav 25.2.2019 utlåtande över vallagen och republikens president stadfäste landskapslagen 10.5.2019. Den nya vallagen föranledde ändringar i den då gällande överenskommelseförordningen (ÅFS 375/1999). Med anledning härav utfärdade republikens president 22.9.2019 en ny överenskommelseförordning (FFS 970/2019). Befolkningsregistercentralen, magistraterna och enheten för styrning och utveckling av magistraterna vid Regionförvaltningsverket i Östra Finland ska slås samman till Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Lagen om Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (FFS 304/2019) träder i kraft 1.1.2020. Denna lagändring föranleder behov av att ändra den nya överenskommelseförordningen. I förordningen ersätts benämningen Befolkningsregistercentralen med termen Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Statens ämbetsverk på Åland kvarstår som registerförvaltningens lokala myndighet på Åland.

Enligt vallagens 16 § är landskapsregeringen valregistermyndighet om inte funktionen helt eller delvis har överförts på en riksmyndighet genom en överenskommelseförordning, vilket förordningen avser.

I förordningens 1 § uppräknas de på valregistermyndigheten ankommande uppgifterna som ska skötas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Till dessa uppgifter hör främst upprättandet av rösträttsregistret. I förordningens 2 § preciseras de uppgifter som ankommer på Statens ämbetsverk på Åland som valregistermyndighet. Överenskommelseförordningens 3 § reglerar fördelningen av kostnadsansvaret. Förordningens 4 § innehåller ikraftträdelsebestämmelser. Härigenom upphävs den gällande överenskommelseförordningen (FFS 970/2019).

Lagtingsbehörigheten

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation och uppgifter, val av lagtingets ledamöter, landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Lagstiftningsbehörigheten gällande kommunala val och kommunernas förvaltning tillkommer landskapet enligt 18 § 4 punkten i självstyrelselagen. Landskapets lagstiftningsbehörighet begränsas dock av bestämmelserna i 9, 13 och 67 § i självstyrelselagen. I 9 och 67 § ingår bestämmelser om deltagande i val och valbarhet och enligt 13 § ska lagtingets ledamöter utses genom omedelbara och hemliga val där rösträtten är allmän och lika för alla röstberättigade.

Enligt självstyrelselagens 29 § 1 mom. 1 punkt utgör folkbokföring riksbehörighet. Till folkbokföringen hänförs även bestämmelser om personbeteckning. Grundlagens 10 § förutsätter att det i lag utfärdas närmare bestämmelser om skydd av personuppgifter. Rösträttsregistret baserar sig främst på befolkningsdatasystemet. Vid utnyttjandet av befolkningsdatasystemet ska de begränsningar som anges i rikslagstiftningen följas. Detta har beaktats i landskapslagstiftningen.

Finansieringen

Självstyrelselagen utgår från att part som enligt självstyrelselagen har förvaltningsbehörigheten även har kostnadsansvaret. Vid överförandet av förvaltningsuppgifter har den mottagande parten ansetts åta sig finansieringen om inte annat anges. Kostnadsfrågan kan lösas t.ex. så att den särskilt anges i en överenskommelseförordning eller medelst separata avtal mellan behörig riks- och landskapsmyndighet. Överenskommelseförordningens 3 § förutsätter att Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata och Statens ämbetsverk på Åland ersätts av landskapets medel för kostnaderna för skötseln av de i 1 § 1 mom. och 2 § avsedda uppgifterna i enlighet med ett avtal som Ålands landskapsregering ingår med nämnda riksmyndigheter. På motsvarande sätt betalas kostnaderna för de uppgifter som enligt 8 § i landskapslagen om förfarandet vid rådgivande kommunala folkomröstningar (ÅFS 20/1998) ankommer på valregistermyndigheten, vilka enligt förordningens 1 § 2 mom. ska ombesörjas av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, av den berörda kommunen.

Enligt Ålandsdelegationens uppfattning kan kostnadsansvaret regleras på föreslaget sätt.

Ålandsdelegationens slutsats

Ålandsdelegationen ser inte hinder för att den föreslagna överenskommelseförordningen i föreliggande form sätts i kraft.

Närvarande

Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Pellonpää och Suviranta.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare